

MBN § 132

VÄSTERHEJDE NYGÅRDS 3:1 - Förhandsbesked för nybyggnad av skolbyggnad

Ärendenummer: MBN 2025/294

Miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden beslutar att bevilja ansökan om förhandsbesked för nybyggnad av skolbyggnad med stöd av 9 kap. 17 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

Avgift

Avgift för förhandsbesked 35 550 kronor.

Avgiften är beräknad i enlighet med bygglovstaxa för 2025, tabell I (I1) (fastställd av regionfullmäktige den 2024-06-19, indexuppräknad av miljö- och byggnämnden 2024-12-17). Eventuell reduktion av avgiften, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, SFS 2010:900, redovisas i bilaga "Information om beräkning av avgift samt eventuell reduktion" tillhörande detta beslut. Faktura skickas separat.

Upplysning

- Förhandsbeskedet gäller enligt 9 kap. 39 § PBL, endast om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslutet om förhandsbesked vunnit laga kraft.
- Förhandsbeskedet innebär enligt 9 kap. 39 § PBL inte att åtgärden får påbörjas.

Beslutet vinner laga kraft när överklagandetiden har löpt ut, under förutsättning att beslutet inte har överklagats.

Ändringar i förhållande till fastställda handlingar fordrar ny prövning.

- På Gotland kan fornlämningar och fornfynd påträffas även om de inte är markerade på tillgängliga kartunderlag. Arbetena ska då omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen Gotland underrättas på telefon 010-223 90 00.
- Det kan vara långa väntetider hos GEAB för att få ansluta till elnätet. Vi rekommenderar att ni kontaktar GEAB så tidigt som möjligt för att undersöka hur tidsaspekterna ser ut för just er fastighet. Se även information i det remissvar som tillhör detta ärende. Kontaktuppgifter till GEAB hittar ni på www.geab.se.
- Fastighetsägaren ska vid bygglov anmäla anslutning till teknikförvaltningen i e-tjänsten: Egenkontroll vid anslutning till kommunalt VA - Region Gotland. Se yttrande i bilaga för mer information.

- Om radonmätningar ej gjorts ska byggnadens grund radonskyddas eller radonsäkras beroende på risknivå.
- Fastigheten ligger inom strandskyddat område för insjöar och vattendrag enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken och strandskyddsdispens har beviljats för den planerade skolbyggnaden. Ändringar från de handlingar som given strandskyddsdispens baseras på kan däremot kräva ny ansökan om dispens. Dispens söks separat hos miljö- och byggnämnden, Region Gotland. Ansökan sker via e-tjänsten (etjanst.gotland.se) under "Strandskyddsdispens – ansökan om."

Sammanfattning

Ansökan avser förhandsbesked för nybyggnad av en skolbyggnad på fastigheten Västerhejde Nygårds 3:1. Byggnaden är tänkt att ersätta en tillfällig paviljong som tidigare uppförts med stöd av tidsbegränsat bygglov. Fastigheten är belägen inom ett område som omfattas av riksintresse för totalförsvarets anläggningar (Tofta skjutfält). Den avgörande frågan i ärendet är åtgärdens förenlighet med riksintressebestämmelsen i 3 kap. 9 § miljöbalken och därmed 2 kap. 2 och 4 §§ PBL. Övriga krav enligt PBL bedöms vara uppfylla.

Försvarsmakten har motsatt sig ansökan med hänvisning till att en permanent skolbyggnad kan medföra risk för påtaglig skada på riksintresset.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att den aktuella åtgärden inte kan anses medföra påtaglig skada på riksintresset. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att ansökan är förenlig med 3 kap. 9 § miljöbalken och 2 kap. 2 § PBL och ska beviljas.

Bedömning

En utförlig beskrivning av förutsättningarna på fastigheten finns i beslutsunderlaget "Utredning samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2025-06-10". Utredningen redogör för skolverksamhetens bakgrund, innebörden av riksintresset Tofta skjutfält samt information från barn- och utbildningsnämnden och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen om behovet av den aktuella skolbyggnaden.

Ansökan bedöms inte medföra påtaglig skada på riksintresset

Fastigheten ligger inom påverkansområdet för riksintresseanspråket för Tofta skjutfält, TM0029, senast aktualitetsprövat år 2023 i FM2022-23088:1. Riksintresseanspråket avser skjutfältet som sådant. På grund av att verksamheten ger upphov till buller kan riksintresset skadas genom att störningskänslig bebyggelse tillkommer i närheten av skjutfältet. Försvarsmakten har för detta syfte i riksintresseanspråket angett ett s.k. påverkansområde där gällande bullerriktvärden överskrids och på vis kan leda till påtaglig skada på riksintresset.

Påverkansområdet definieras i sin tur utifrån det miljötillstånd som finns för verksamheten och de gällande riktvärden för buller som sätter gränser för tillståndsprövningen (se FM2022-23088:1 Bilaga 5 s. 23 f. och s. 25).

Förvaltningen har i utredningen till detta beslut redogjort utförligt för innebörden av riksintresseanspråket, dess relation till miljötillståndet samt den aktuella ansökans förhållande till gällande bullerriktvärden och de bullerutredningar som gjorts inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen till miljötillståndsansökan.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen följande bedömning:

Riksintressets syfte är att långsiktigt skydda möjligheten att nyttja Tofta skjutfält för totalförsvarsverksamhet. Det framgår dock av miljökonsekvensbeskrivningen till tillståndet att gällande bullerriktvärden innehålls vid skolan i samtliga beräkningsscenario. Den mycket omfattande bostadsbebyggelse som redan finns direkt väst- och sydväst om skolan är betydligt mer exponerad för bullret från skjutfältet och sätter redan skarpa ramar för vilken skjutfältsverksamhet som kan tillåtas i framtida miljötillståndsprövningar.

Skolverksamheten är pågående sedan mycket lång tid, i nuvarande omfattning sedan innan det aktuella miljötillståndet beviljades, och är belägen i påverkansområdets nordöstra ytterkant. Den nu aktuella ansökan avser en byggnad som ska förläggas bakom befintliga skolbyggnader i förhållande till skjutfältet.

Den pågående skolverksamheten har och kommer inte som redovisats i utredningen innebära några ytterligare begränsningar i kommande tillståndsprövningar för den skjutfältsverksamhet som nu bedrivs. Det kan därför inte vara fråga om att den ansökta åtgärden har en bestående negativ inverkan eller en tillfälligt mycket stor negativ inverkan på riksintresset. Tvärtom är det fråga om en som mest bagatellartad påverkan som är förenlig med lagstiftarens uttalanden om att riksintresseanspråk måste kunna samexistera med andra starka allmänintressen (s. prop. 1985/86:3 s. 46, s. 75 och s. 153-154). Ansökan kan därför inte anses medföra påtaglig skada på riksintresset och är förenlig med 3 kap. 9 § miljöbalken.

Sammantaget bedömer förvaltningen att ansökan är förenlig med 3 kap. 9 § miljöbalken och riksintresset för Tofta skjutfält. Ansökan är därför också förenlig med kravet på god hushållning och från allmän synpunkt lämplig markanvändning enligt 2 kap. 2 och 4 §§ PBL.

Ansökan är i övrigt förenlig med PBL

Förvaltningen har även prövat ansökans förenlighet med PBL i fråga om riktlinjerna i översiktsplanen, detaljplanekravet i 4 kap. 2 § PBL, riksintresse för

det rörliga friluftslivet, frågor om markfukt samt frågan om betydande olägenhet för grannar och en ledningsrättsinnehavare. Med hänvisning till vad som anförs i utredningen bedömer förvaltningen att övriga krav enligt PBL är uppfyllda.

En proportionalitetsbedömning förändrar inte slutsatsen

Vid sidan av bedömningen mot bl.a. de övriga lämplighetskraven i 2 kap. PBL ska ske en självständig proportionalitetsavvägning enligt 2 kap. 1 § PBL alltid ske mellan de intressen som står i motsatsförhållande i ett visst ärende (se MÖD 2017:32 och NJA 2021 s. 321 ”Radiomasten” p. 14).

En utförlig redogörelse av proportionalitetsbedömningen finns i utredningen. Sammanfattat drar förvaltningen slutsatsen att de motstående intressena av skjutfältsverksamheten och fortsatt skolverksamhet i nuvarande utsträckning på Västerhejde Nygårds 3:1 genom en tillkommande permanent skolpaviljong inte leder till någon annan slutsats än att den ansökta åtgärden är proportionerlig och utgör en från allmän synpunkt lämplig markanvändning.

Slutsats

Samhällsbyggnadsförvaltningens sammantagna bedömning är att den föreslagna platsen är lämplig att bebygga med en skolbyggnad. Åtgärden uppfyller gällande lagkrav i PBL och ett positivt förhandsbesked kan därmed lämnas med stöd av 9 kap. 17 § PBL.

Ärendets behandling under mötet

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att bevilja ansökan om förhandsbesked för nybyggnad av skolbyggnad med stöd av 9 kap. 17 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

Sakkunnig handläggare Ruben Evensen föredrar ärendet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att miljö- och byggnämnden bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2025-06-11
Utredning samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2025-06-11
Nämndbilaga MBN 2025/294

Överklagandehänvisning

Miljö- och byggnämndens beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Gotlands län. Överklagandet ska ges in till miljö- och byggnämnden inom tre veckor från det att berörd sakägare fick del av beslutet. Överklagandehänvisning framgår av bilaga.

Skickas till

Beslut delges sökande, fastighetsägare och ledningsrättsinnehavare.

Kända sakägare meddelas om beslutet.

Beslutet skickas för kännedom till kontaktperson och Försvarsmakten.

Beslutet kungörs i Post- och Inrikes tidningar (poit.bolagsverket.se).

Sökande

Region Gotland, [REDACTED] Visborgsallén 19, 62181 Visby